

Billeundersøgelser i Tarup-Davinde 2016

Palle Jørum

Overvågningen og registreringen af biller er i 2016, ligesom i 2014, udelukkende foregået i det nyerhvervede område ved Langagervej-Rolighedsvej, mellem Ørbækvej og Rolighedsvej. Området ses på fig. 1.

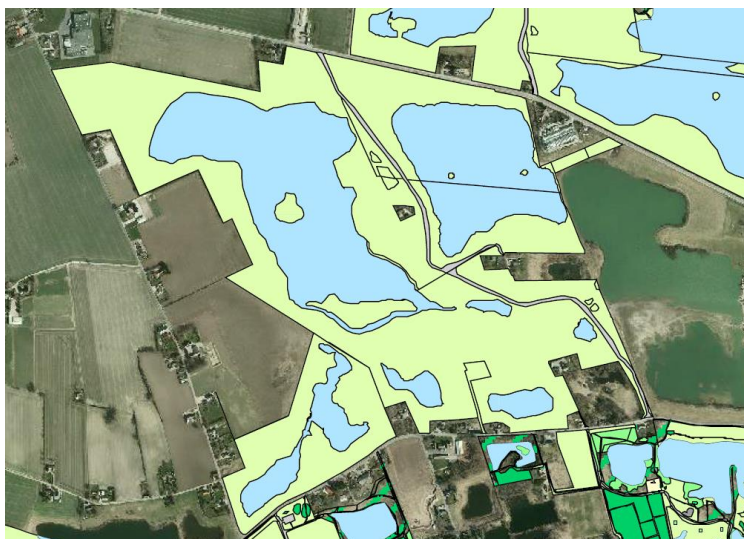

Fig.1. Det for få år siden erhvervede grusgravningsområde mellem Ørbækvej i nord og Rolighedsvej i syd.

Undersøgelsesområder & metoder

Undersøgelserne er foretaget 6.5., 29.5 & 14.9. 2016.

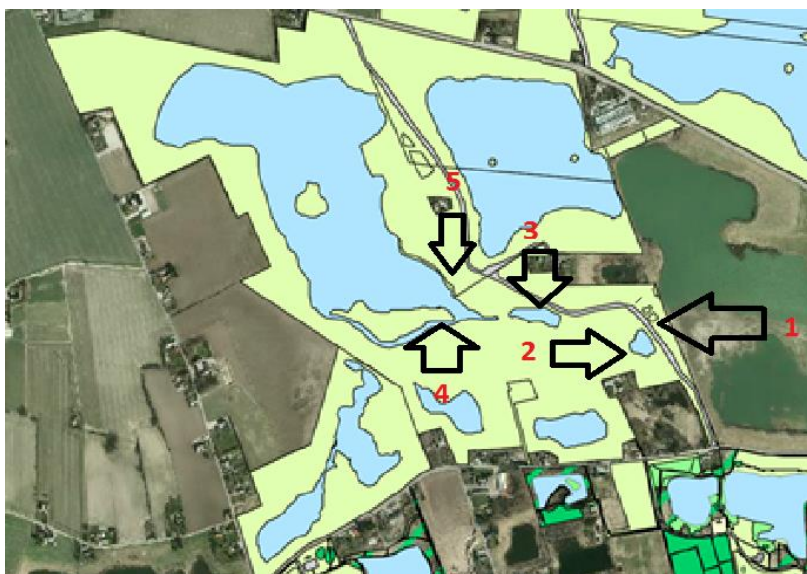

Fig. 2. Billeregistreringerne er særligt foregået i de 5 markerede områder.

Undersøgelserne har været rent kvalitative og er foregået uden brug af fælder. Arter der lever på jordoverfladen eller i de øverste jordlag er eftersøgt i jordsprækker, under sten og lign. Arter, der lever nær søbredderne, er især registreret ved skylning, hvorunder vand fra søerne hældes ud over søbredderne, hvilket tvinger biller og andre smådyr frem fra deres gemmesteder. Arter knyttet til planter er eftersøgt ved vegetationsketsjning eller ved at banke urter, buske eller træer over en ”bankeskærm”. Vandlevende biller er indsamlet ved brug af vandketsjer.

Større, let bestemmelige arter er i vidt omfang blevet bestemt og noteret i felten. Men størstedelen af det indsamlede materiale er blevet hjembragt og efterfølgende undersøgt under stereomikroskop; bestemmelsen er foregået ved brug af relevant faglitteratur og ved sammenligning med individer i min egen private referencesamling.

Resultater

Samlet oversigt

I undersøgelsesområdet er der i 2016 fundet i alt 67 arter af biller, heraf 9 arter, der ikke tidligere er registreret fra Tarup-Davinde. Hermed er det totale antal arter, der er kendt fra Tarup-Davinde nået op på 468 arter. Resultaterne er samlet i Excel-filen, bilag 1.

Undersøgelsesresultater fra de 5 delområder.

1: Hegnet, græsset område med 3 små nyanlagte vandhuller; beliggende lige inden for bommen i sydenden. Området undersøgt 29.5. og 14.9.

Søbredderne endnu ikke stærkt tilgroede, med åben, sandet eller lerblandet bund. Vandhullerne med nogen submers vegetation.

Som det kunne ventes forekom vandkalven *Nebrioporus canaliculatus* talrigt i de nyanlagte vandhuller – arten er en pionerart i nyetablerede vandhuller med leret eller lerblandet sandbund, og den er udbredt i Tarup-Davinde-området. Sammen med denne art forekom flere andre småvandkalve, mest interessant var det at arten *Hygrotus nigrolineatus* forekom i alle de tre vandhuller. Som *N. canaliculatus* forekommer den som pionerart i nyanlagte vandhuller. Den er ikke tidligere fundet i Tarup-Davinde, og er fra Fyn kun kendt fra Sprogø og fra Wedellsborg. Arten blev fundet i Danmark for første gang i 1973 og forekommer kun i de østlige egne af landet. Af andre interessante vandkalve kan nævnes *Hygrotus confluens*, *Hydroglyphus pusillus* og *Haliphus lineatocollis*, der alle tre blev fundet i området også i 2014.

Hygrotus nigrolineatus – en af vores mindre vandkalve, ca. 3,5 mm. Den ligner *H. confluens* rigtig meget, men kendes på at stribe nr. 3 på dækvingerne (regnet fra sømmen) fortsætter næsten helt frem til dækvingernes rod; hos *confluens* når den kun frem ca. til midten. De to arter lever sammen i nyanlagte søer i Tarup-Davinde

Charagmus (Sitona) gressorius – med karakteristisk lys midterstribe på forbrystet

På mere eller mindre fugtig sandbund tæt på søbredderne blev bl.a. fundet den karakteristiske kugleløber, *Omophron limbatum*, og muldvarpebillen *Heterocerus hispidulus*.

I lidt større afstand fra bredderne, på mere tør sandbund, var der en bevoksning af Salomons lysestage, og her blev d. 29.5. fundet 2 eksemplarer af snudebillen *Ceutorhynchus parvulus*. Så min forventning om at den nok ville finde frem til det nye grusgravsområde (se 2014-rapporten) kom altså til at holde stik. Arten er i Nordeuropa fortsat kun kendt fra Tarup-Davinde-grugravene! Endelig blev der ved vegetationsketsyning ved den nordligste af de 3 småsøer taget 1 stk. af snudebillen *Charagmus (Sitona) gressorius*. Det er en forholdsvis stor snudebille, ca. 7-9 mm, altså langt større end fx *Ceutorhynchus parvulus*, der med sine knap 2 mm er en dværg i sammenligning. *Ch. gressorius* er en relativ ny art i Danmark. Den blev fundet første gang i 1990, på Falster, og har siden bredt sig til de fleste egne af landet. Den lever på ærteblomstrede som gyvel, kællingetand og lupin.

Blomstrende Salomos lysestage – værtsplante for den meget sjældne snudebille *Ceutorhynchus parvulus*

2 & 3: 3 småsøer vest for sporet, der fra bommen i syd fører ind i området op til Langagervej. Undersøgt 6.5. & 14.9.

Søbredderne er under tilgroning, og de helt nøgne sandflader er på retur. Endnu holder kugleløber og blegvinget glansløber (*Bembidion pallidipenne*) dog stand, hvorimod det ikke lykkedes at finde rødbrystet glansløber (*Bembidion ruficolle*).

5: Rødbrystet glansløber var til gengæld til stede i område 5, på østsiden af den store, vestlige grusgravssø, hvor der er udgravet en ret stor, lavvandet sø. Området blev undersøgt 6.5. På den fugtige sandbund umiddelbart ved søbredden blev der flere steder fundet eksemplarer af denne spændende bille, der er endnu ét blandt efterhånden mange eksempler på arter, der er indvandret til landet i takt med at klimaet er blevet varmere. I 2014 fandt jeg arten i både Sønderjylland og kort efter i Tarup-Davinde, og siden er den fundet på yderligere en række grusgravslokaliteter, flest på Fyn.

Nyanlagt strandtudse-vandhul. Ikke bare godt for padden, men også for en lang række biller, der lever på fugtig, næsten vegetationsløs sandbund nærvandkanten. Ved dette vandhul fandtes en del eksemplarer af rødbrystet glansløber i maj 2016.

Samme steder som rødbrystet glansløber forekom de sædvanlige arter: kugleløber, blegvinget glansløber, *Heterocerus hispidulus* og *Bledius subterraneus*, men derudover også den smukt metalgrønne løbebille gulrandet kvikløber (*Agonum marginatum*). Og så en halvstor snudebille, der ikke tidligere er set i Tarup-Davinde: *Notaris scirpi*, 1 stk. ved planterødder. Den lever på arter af kogleaks og star, sjældent på dunhammer.

På den mere tørre sandbund var brun sandspringer (*Cicindela hybrida*) talrig, som det også var tilfældet i 2014.

Salomons lysestage var uhyre talrig, også som i 2014, men heller ikke ved den her lejlighed blev *Ceutorhynchus parvulus* fundet.

Rødbrystet glansløber – *Bembidion ruficolle*; foreviget af Mathias Holm, fra grusgrav ved Aabenraa.

Notaris scirpi – ny art for Tarup-Davinde

4: Syd-sydvest for den store sø, ved lille vandfyldt grøft med lerbund, langs nyanlagt sand- & grussti. Undersøgt 6.5.

På fugtig lerbund forekom flere arter af løbebiller og rovbiller, bla. den meget smukke sekspunktet kvikløber (*Agonum sexpunctatum*). Den er vist kun én gang tidligere fundet i Tarup-Davinde, ved Nordsøen.